

ефективності діяльності підприємства.

Список літератури: 1. Ковальчук О. Особливості застосування показників доданої економічної вартості і рентабельності капіталу на основі моделей EVA та RAROC/ Ковальчук О.// Економічний аналіз. – 2011. – №8. 2. Короленко М.В., Добровольська Я.В. Економічна додана вартість в системі управління підприємством [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com> . 3. Мартін Джон Д., Петті Вільям Дж. VBM – управління, що базується на вартості. Корпоративна відповідь революції акціонерів/Пер. з англ.; За наук. ред. О.Б. Максимової, І.Ю. Шарапової. – Дніпропетровськ: Баланс Бізнес Букс, 2006. – 272 с.

М.О. Гаврись, ст. викл. каф. економ. аналізу та обліку НТУ «ХПІ»

АНАЛІЗ ВПЛИВУ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ВАЛЮТНИХ КУРСІВ НА ПРОЦЕСИ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Відтворення основних засобів вітчизняних підприємств є актуальним і складним завданням ще з пізніх радянських часів, кінця 80-х років 20 століття. Вже тоді значна частка виробничого обладнання і інших об'єктів основних засобів підприємств усіх галузей застаріла якщо не фізично, то морально.

Процес оновлення основних засобів йшов досить складно і неквапливо протягом усього періоду незалежності України. У 90-х роках 20 ст. це просто пояснюється складними зовнішніми умовами, коли більшість підприємств буквально боролися за право існування, і не всі з них його вибороли. Але і у відносно спокійні і стабільні часи, на початку 2000-х, у період з 2005 по кінець 2008, протягом 2011-2012 рр., ці процеси не набували належного розвитку. Частково у цьому винні і самі підприємства, які у «ситі», стабільні часи поспішали заробляти, але не поспішали накопичувати «жирок» у вигляді оновлення виробничого обладнання та інших активів, що дозволило б у випадку настання складних часів витримати їх без значних потрясінь. Проте, не можна забувати і про об'єктивні перепони на шляху оновлення основних засобів і розвитку підприємств в цілому: недосконале законодавство, високий рівень корупції на усіх рівнях, невпевненість у завтрашньому дні і правилах гри на майбутнє.

Можна констатувати факт, що більша частина цих перепон все ще залишаються актуальними і сьогодні, після Революції Гідності і підтвердження європейського вектору руху України. Водночас, зараз традиційні вітчизняні проблеми економіки і соціальної сфери ускладнені, де факто, військовим станом у країні, а також суттєвим рівнем нестабільності на валютному ринку. Останній фактор, хоч і є прямо пов'язаним, у тому числі, і зі станом війни, відіграє самостійну роль у багатьох процесах всередині держави. Варто розуміти, що дестабілізація валютного ринку може бути пов'язана з багатьма факторами: негативними очікуваннями населення у зв'язку з воєнними діями на території України, закономірному пригніченні економічної діяльності вітчизняних підприємств, і, відповідно, зниженням притоку валюти в країну, очікуванням подальшого підвищення курсу власниками значних обсягів валюти і спекулятивними діями трейдерів, а також деструктивним впливом ззовні та іншими. На все це накладається іноді відверто непрофесійна робота і поведінка керівництва Нацбанку, який має у своєму розпорядженні більш ніж суттєві важелі впливу на банки і валютний ринок в цілому, що, замість погашення панічних настроїв у суспільстві, часом, швидше стимулює їх. В результаті, протягом року ми спостерігали процеси девальвації гривні з приблизно 8 грн./дол. спочатку до 10, потім до майже 12, далі до 13-13,5, а після парламентських виборів – до майже 16 грн./дол. Тобто, з початку року, по відношенню до основних валют, гривня знецінилася майже вдвічі. Цей факт очевидним чином впливає і на можливості підприємств оновлювати свої основні засоби. Все імпортне обладнання, техніка, будівельні та інші матеріали, подорожчали у гривневому еквіваленті практично удвічі. З огляду на уповільнення економічних процесів в державі, що тягнуть за собою зниження доходів підприємств і громадян, ця цифра може вважатися критичною. Тобто, дозволити собі імпортні об'єкти основних засобів можуть лише одиниці підприємств. З іншого боку, подорожчання продукції вітчизняних підприємств є далеко не настільки суттєвим, а часто і взагалі відносно незначним. Це відкриває широкі можливості одночасно і перед підприємствами, що прагнуть

оновити свої основні засоби, або потребують їхнього негайного оновлення, і перед самими вітчизняними виробниками, що можуть запропонувати альтернативу імпортній продукції. Останні мають можливість не тільки реалізувати свою продукцію і втриматися на плаву у складні часи, а і, запропонувавши адекватний баланс ціни і якості, створити собі репутацію на майбутнє, коли вони закінчатся.

С.В. Гармаш, старший викладач НТУ «ХПІ»

ЗНАЧУЩІСТЬ ГУМАНІТАРНОГО ФАКТОРУ ПРИ АНАЛІЗІ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ МОДЕЛЕЙ «ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА»

Поняття «нова економіка» отримало широке розповсюдження в останні роки і має досить широке тлумачення з точки зору соціально-філософських та економічних парадигм сучасного суспільства. Різні вчені та дослідники по-різному називали це суспільство: «суспільство інформатики та зв'язку» (І. Нінілуто), «техносупільство» (Б. Гейтс), «постіндустріальне суспільство» (Д. Белл, В. Іноземцев), «інформаційне суспільство» (О. Тофлер та ін.), «електронно-цифрове суспільство» (Д. Тапскот) та ін. Не зважаючи на різні назви, є зазначення глобальності процесів, які відбуваються і значущості інформаційних технологій у сучасному суспільстві [1].

Однак, більшість моделей «інформаційного суспільства» мають суттєвий недолік, коли в них ототожнюються такі поняття, як «знання» та «інформація».

Знання - форма існування і систематизації результатів пізнавальної діяльності людини. Виділяють різні види знання: наукове, повсякденне (здоровий глузд), інтуїтивне, релігійне та інші. Знання у вузькому сенсі - дані, інформація. Знання протилежне незнанню, тобто відсутності перевіреної інформації про що-небудь [2].